

REVISTA ENCICLO- PEDICĂ

REVISTĂ PERIODICĂ LUNARĂ

Răspundător: Ioan Corbu, Cluj, Strada General Grigorescu 16
Se împarte gratuit, în librării 3 Lei exemplarul.

„Invețămintele atlasului limbistic al României.”

Sub acest titlu d-l prof. S. Pușcariu arătă în „Revue de Transylvanie” însemnătatea atlasului limbistic pentru adevărarea continuității Românilor în Dacia. Oricine a urmărit cu ce-va luareaminte repartizarea după provincii a materialului limbistic dintr'un Dicționar al limbei române, a putut constata, că în Transilvania s'au păstrat mai bine și mai mult material de origine latină. Am constatat-o și noi în această revistă, și am arătat însemnătatea faptului pentru continuitatea Românilor în Dacia. Un al doilea argument pentru această continuitate am vădit în ungerismele din vechiul Regat, cari învederază mai presus de orice îndoielă o răspândire a Românilor din Transilvania (de sub influință ungerescă) spre vechiul Regat — și nu întors.

Explicarea, că ținuturile, unde s'au păstrat mai bine cuvintele de origine latină, sunt acele-a, unde așezările romane erau mai dese (Tria), și prin urmare romanirea mai intensă, mai adâncită, nu mi-se pare a fi singură și unică, căci atunci ar urma, că în cele-alalte ținuturi lipsa acestor cuvinte de origine latină, păstrate în Tria, s'ar explica așa, că romanirea n'a fost așa de completă ca în Tria. Noi credem, că lipsa acelor cuvinte nu e a se explica așa, că ele n'au apucat să intre în limbă în acele ținuturi, ci că ele s'au pierdut acolo în urma amestecului cu alte limbi (slave). Așa se explică acolo pierderea și înlocuirea cuvintelor latine cu slave, ca: „cuminicătură, Sân-Nicórá, Sân-Medru (creștine), cute, pécurar, nê . . .” Așa se explică pentru ce Oltenia, odinioară cu numeroase așezări romane, se află în afară de zona cea mai conservatoare a latinițăi, fiindcă Oltenia,

ca și întreg vechiul Regat, a fost mai espusă invasiunilor popórelor străine și decî amestecului cu limbî străine decât Tnia, la adăpostul munților.

Alt argument pentru continuitatea noastră în Dacia credem, că se află în unele împrumuturi în limba magiáră de cuvinte străvechi românești, de origine latină, cari ađi nu se prea folosesc, sau chiar au dispărut din limbă. Așe e bunăoră ungurescul „vigyáz“, sau „vigyász“. Etimologia magiáră îl deduce dela rădęcina „vigy“, care ar fi aceeași cu „figy, figyel“, iar amîndouă ar deriva dela „ügy, ügyel“, cee-a ce nu ne pare de loc convîngător. E bătător la ochi însă, că rădęcina lui „vigyáz“ o aflăm și în latinul „vigilare“, care are acel-ași înțeles, dar forma „vigyáz“ nu póte deriva din „vigilare“, ci din rom. „veghia“, derivat din lat. „vigilare“. Ađi țeranul român, când se duce de acasă, ȓice cătră soție, sau cătră cei rěmași acasă : „aibi (ai), sau, aveți grijă“ (slav), dar mai de mult, la venirea Ungurilor el ȓicea „veghiază (veghieză), veghiati!“ din care au putut face Magiári pe „vigyáz, vigyász“. Alt împrumut străvechiu unguresc din l. română e „modor (în flecsiune „modrunk“), care e, cum am mai arćtat românescul „modru“, fost „modur“ din latinul „modulus“ (měsură, putință). Etimologia magiáră derivă pe „modor“ din „mod“, care, deși corespunde latinului „modus“, nu póte fi împrumutat din latină (ar fi dat „modus“), dar póte deriva din forma românescă „mod“ (acee-ași rădęcină ca și în „modru“), care ađi nu se mai aude, dar a putut supraviețui venirea Ungurilor, ca acești-a sě-l póta împrumuta dela noi.

Și acum venim la altă ceștiune. La capătul articolului citat d-l prof. Pușcariu adaugé : „Influița vechiului Regat asupra nóuelor provincii e, așe ȓicěnd, copleșitoare, școlă, administrațiune, armată, presă, tóte conlucră pentru a elimina tot mai mult din limbă cuvintele și rostirile regionale. Cincispreȓece ani au fost deajuns pentru ca vechi terminî oficialî ungurești (vármegye), germanî (Komitat, Bezirk) și ruși (uezdu) sě nu se mai audă decăt abîe la marginî, sau în micî insule, cari vor fi acuși cotorpitate — înlocuiți fiind prin românescul „județ“ — și cauza nu e numai véȓa, de care se bucură terminul oficial, ci în vîrtutea unei puternicî voinți colective de unificare națională, care nu e susținută în mod măiestrit prin autorități, ci care provine din un instinct profund, acel-ași în tóte ținuturile locuite de Români.“

Fórte frumos, ne-am bucura mult, dacă ar fi așe. Dar, durere, că nu e așe. Noi nu vedem nicăiri acésta „puternică voință colectivă de unificare națională“, ci din contră, o orbecare spre destrămare sub înrîurirea nefastei școle fonetice. Am arćtat în-

tr'una în aceste pag'ni desmățul, neșciința și „prostul gust“ al școlii fonetice, pentru care numai slavismele, ungurismele . . . străinismele sunt „frumósa noastră limbă românească“, limba ve-chiă și înțeleptă“, iar cuvîntul românesc (neolatin) adevărat a de-venit „banal“ și e înlăturat și necat. Demagogia și anarhia școlii fonetice ne desnaționalizează limba românească și cu ea ne destră-mă sufletul românesc și unitatea națională. Singur terminul ro-mânesc „județ“ împus de oficialitatea românească, ca și frâncis-mul „șef“ (cap, căpetenie), nu ne îndreptățește la nici un opti-mism. „Instinctul profund spre unificare națională“ există, dar durere, el e condus chiar din contră spre destrămarea și desna-ționalizare de o școală anarhică și demagogică, lipsită de orî-ce principii. Am spus-o dela început că ađi cultivarea limbei nu mai póte fi lăsată la întîmplare, cu atît mai puțin pe mîna tu-turor purtătorilor de condeiu, ba chiar și a scribilor și străinilor, cari nici nu șeiu românește. Ađi singura îndreptățită a ne culti-va limba e conșciința națională românească, adecă neolatină. Se face atîta paradă cu latinitatea noastră, iar în faptă am ajuns la atîta destrăbălcare, că clasicul român-latin „cugetare“ e lăpădat și înlocuit cu făuritul prost al demagogilor „gîndire“, care nu se află nici în scripturile vechi, nici în limba poporului. Asta-i „limba vechiă și înțeleptă“ românească! Ba un membru al Aca-demiei (d-l M. B. Sadoveanu) ne-a acusat de „hitlerism“, fiindcă am apărat cuvîntul românesc contra viniturilor străine și dușmane, pe cari le consideră ca copii aflați, cari cată să fiă agestați la sînul nostru, iar propriii noștri fii, cuvintele românești, să fiă date afară și sugrumate. Străinismele ședă la străini, unde sunt la ele acasă, și se nu usurpe dreptul copiilor noștri, în casa nós-tră! E aceea-și mentalitate întórtă ca și în politică: „umanitarism“ față de străini și dușmani, cari ne sapă și ne pregătesc mormîn-tul și trădarea intereselor de vieță alor noștri, ale națiunii ro-mânești. Acel-ăș membru al Academiei face și demagogie, fă-lindu-se că-și ține mai de cinste originea din Geto-Daci, decăt din pē-ătoși Romani — nu șeim, dacă și strămoși noștri Geto-Daci s'ar simți tot așe de onorați cu strănepotul lor!

Am ajuns chiar și cee-a ce am pređis în Nr. 3-933 mai mult ca o ironie, fără să credem, că se va împlini, am ajuns că poeți ađi cîntă, adecă sbiēră ca demagogi: „Neam valah, neam al meu!“ Nici Țigani nu primesc numele, ce li-l dau stră-ini, ci-și dic Romi, numai Valahi mai Țigani decăt Țigani, se lēpădă de numele de Român, moștenit de moși strămoși. Se póte numi Român și naționalist acel-a, cărui-a fi e rușine de numele de Român, și află mai de cinste numele de „Valah“?! Aiest-a nu-i naționalism, ci desmăț demagogic și bolșevism.

Am ajuns ađi în România idealului național, că nu ma „cugetăm“, ci „gândim“, nu mâncăm „legume“, ci „zarzavat“, nu spargem, nici spălăm „feresti“, ci „geamuri“, iar „ferestarul“ se cheamă „geamgiu“ — în limba cultă românească (nu vedem nici o „unificare națională“, că ferestarul se strige „geamuri !“, tot așa ca și „obloc !“) . . . ađi nu ne mai „încredem“, ci ne „bizuim“, nu mai „îvingem“, ci „biruim“. . . am învins pe inimici, cari voiau să ne desnaționalizeze („acum se încercă cruđi în órba lor trufie, să ne răpescă limba, dar morți numai o dăm“) ađi însă ne ungurim noi înși-ne de bunăvoină, ori din neștiință, sau nepăsare, ori cu reăcredință ca d-l Pisani, care se crede „purist“, adecă „curat“ (? !), și se laudă și înșelă lumea, că luptă pentru „românitatea limbei“ ; nu mai înțelegem însă pe d-l prof. S. Pușcariu, filologul preceput și sirguincios, ce rost binecuvîntat pöte avè, că töte țigănismele adunate de prin töte unghierele românești, în curs de desnaționalizare, ca „izăclean, izădiș, ocăș, bolund, marhă, hasnă, kedveș . . .“ să între în „limba literară de mäne“, înlăturând și sugrumând cuvîntul românesc . . . Ađi nu mai e frumos românește : „măiestrie, meserie“, ci țigănește : „meșteșug“, au dispărut din scrisul românesc „pătrar, avuție, învătăcel, cerbicie, ne'ericit, afla . . .“ înlocuite cu străinismele : „sfert (fărtai), bogăție, ucenic, drzenie, nenorocit, găsi . . .“ și acee-ași sörte îl aștepta chiar și pe numele de Român (nici nu mai are nici un rost la un jargon țigănesc), dacă au turbat și poeți și nu mai cîntă, ci urlă „Neam valah, neam al meu“, scoși din sărite și întopsecați de o școlă anarhică . . . Vom ajunge acusi că cuvîntul românesc „să nu se mai audă decât abie la margini, sau în mici insule, cari vor fi acusi cotropite“ de nebunia și anarhia fonetică..

Asta-i „puternica voință colectivă de unificare națională“?!

„Limbă păserească“ și „limbă vechiă și înțeleptă“.

Am mai vèdut în aceste pagini, că cei ce vorbesc despre „limbă păserească“ și „limbă vechiă și înțeleptă“ sunt așa de mărginiți în cunoștințele lor de limbă, că vèd chiar întors „limbă păserească“ în limba lui Cipariu, care a studiat ca nime altul limba românească atât din scripturile vechi, cât și din limba poporului, și a formulat de mult adevăratele principii de limbă și scriptură românească, iar „păserească“ e chiar limba acestor critici neștiinți ai lui Cipariu. În Nr. 10-933 am arètat că un d-n Ceparu chiar în „Unirea“ Blajului lui Cipariu critica pe marele Cipariu, că „comóra lui de idei a rămas inaccesibilă (sic) marelui public din cauza ortografiei și a limbei lui“. . . și că — după Slavici — „a făcut mai puțin pentru răspândirea gustului de citit în

popor decât editorii Alexandriei, Isopiei . . .” Acest d-n Ceparu, în acel-ași articol are frase, propusețiunii întregi, în cari nici un cuvânt nu e înțeles de popor, „limbă păserescă”, ca „fixarea unei serii de principii co ecte ireproșabile”. sau „Blajul și publiciști, ce (sic) graviteză spre el, nu-și pot permite luxul de a reedita aceste experiențe” (latiniste)...

Pentru ca acești criticastri neșciinți se-și pună odată cenușă pe cap și se nu-și mai trădeze neșciința grosolană, reproducem aici cu ortografia noastră după „Curentul” un articol alui T. Cipariu, apărut în foia „Învățătorul poporului” (în Blaj, a. 1848) în cea mai curată limbă românească și cu adevărat pe înțelesul poporului, fără nici un „meșteșug, belșug, samă, gândire, hotărîre, birui, bizui, tămădui, alkătui, tămădui . . .” cu cari criticastri de ađi ai lui Cipariu „infrumusețeză” (așe crede „prostul gust”) adecă spurcă și necă limba românească, prefăcându-o în un jargon țigănesc.

Am mai arătat, că formele „de în. dente, mente, potență...” nu sunt latinisme, ci sunt forme ale „limbei vechi și înțelepte”, cum le-a descoperit Cipariu în cele mai vechi scripturi românești, cari au apucat încă rostit și pe u (ađi mut): „Rogu Domnulu”, așe diceau pe atunci strămoși noștri, nu „Rog pe Domnul”, și totuși mai vine câte o găgăuță, care n'are nici idee de limbă și filologie, și trântind în batjocură câte doi u la un cuvânt „uniculuu insulu . . .”, sau aruncând pe Cipariu într'o ólă cu Massim, Laurian (latiniști), crede că l-a dat gata pe marele Cipariu fără se-l cunoscă.

Iacă acum acest articol intitulat „Românul” (a fost scris cu slove, căci poporul încă nu cunoșcea literile):

„Pre când totă lumea cu insetată inimă dorește și așteptă a pași pe calea adevărului, dreptăței și a păcei cătră o mai bună stare materială și politică — cine este acel român, adevărat român, care se nu caute cu durere și lacrimi în ochi la mișeuua stare a românului, în care se află astăđi, fără ajutoriu și îndreptariu? Românul singur din toate popóarele Ardealului, se nu ție ale Europei, e fără școle, fără învățătorii politici, fără foi scrise întru interesul lui.

În Ardeal unguri, sași și săcuii, toți au școle în limbele'lor, nu numai la cetăți, ci și la sate — nu numai școle pentru feciorii, ci și pentru fete.

În Ardeal din 300.000 sași, mai nu este niciunul, carele se nu șciă ceti. Dar din 1.300.000 de români căți bărbați șciu ceti? Iar din mueri óre este măcar o mie care se șciă? Unguri, sași și secuii la toate cetățile și orașele au școle mari, încă în unele orașe mai multe. Așe în Cluj sunt școle papistășești, calvinești și unitărești. În Sibiu, papistășești și luteranești. Dar români? Ei n'au de cât numai una în Blaj.

Dumneđeule! Pentru 1.300.000 de români numai o școlă de dómne-ajută, și asta încă, vai, cât de săracă și mâne-poimáne muritóre de fóme!

Pre sate, tot satul săsesc orî cât e de sărac, are o școliță, uade merg copiii și copilele de învăță a ceti, a serie, a numéra, și a fi creștin și om de omenie. Sasu nu-și socoteșce pagubă a

da bietului șuleriu o puținică plată, ca să-i crească și să-i învețe copiii.

Românul plătește la boariu, porcariu, păcurariu, ca să-i grijească și să-i apere vitele — da de copiii ce-i ține, ce-i grijește, să-i învețe nu are voe măcar să dea dela sine.

Feciori voștri ne avînd școle românești umblă pe la școle străine, ei învătă nu ce ar fi de folos românului, ci ce este de folos ungurului, sasului. Apoi dacă învătă, se lipsesc de ungar și de sas, de și nu dein inimă, însă tot se lipsesc. Dela unî ca aceșți-a apoi nu mult se pôte aștepta.

Ei se tem a ajutora pe român, nu îndrănesc, ca să nu mânia pe ungar—sasu. De aci politica română încă n'a fost nemica Bărbați, cari ar fi știut îndrepta poporul român pe calea drepturilor politice, erau crescuți fără simțiri și căldură cătră națiunea sa. Politica era croită tótă nu cum se ajungă și românul la viață și drepturi ca unguri-sași, ci chiar cum se nu ajungă.

Ce vine deacolo? Nemic mai puțin decăt că între unguri și sași s'alege. de veđi câte un bjei de românaș în ceva deregătorie mai de jos, căci de cele mai înalte mai că nici e vorba.

Să vedem de foi sau gazete. În Ardeal până la 1837 n'a fost nici măcar o foiă românească; de atunci avem două, una în Brașov cu slove, alta în Blaj cu litere. Bine că pot să se afle într'amîndouă multe bune pentru popor, dar nu-s în limba lui.

Iată dar, cu acest număr începem, ajutându-ne D-șeu, o foieță pentru popor și în limba poporului.

Ne vom nevoi a face cunoscute acele cunoștințe, fără de care neci un popor nu mai pôte ave viață și fără carele românul până astăzi a fost mort.

El trebuie să reînvie, și să se deștepte din somnul letargic și să se renască. Articli politici vor cuprinde locul de frunte, apoi vor urma economici și care sunt de aceeași natură. Prețul moderat de 1 kr. de argint pre un număr vîndut din mână va înlesni întinderea acestei foiețe. ce o recomandăm și o închinăm poporului român“.

Asta-i „limba vechă și înțeleptă“ românească, limba lui Cipariu, nu jargonul „păseresc“—țigănesc al desmățului școlei fonetice.

Aflăm, că un profesor de limba română cere elevilor să încerce a „moderniza“ limba lui Creangă. D-l Pisani respinge cu tot dreptul această încercare. O respingem și noi, dar nu numai pentru „păseresca“ școlei fonetice, ci și pentru țigănesca ei, pe care d-l Pisani o conșideră de limbă românească. În scrisul lui Creangă nu te împedeci la tot pasul de țigănismele „seama, hotări, belșug . . .“ fără de cari moderniști noștri nu pot scrie o singură propusețiune. Dar dacă respingem o „modernizare“ a limbei lui Creangă în înțelesul școlei fonetice, o spunem fără încungîur, că un pic de diresetură românească nu i-ar strica, ba ar fi neapărat de lipsă. Pentru ce am primi în „limba literară“ tóte rutenisme și străinisme din ținutul, ori numai din satul lui Creangă, ca să le cauți în dicționar, când le poți înlocui cu cuvîntul românesc înțeles de tótă lumea românească. Bunăoară, pentru ce n'am înlocui pe „megieș“ cu „vecin“, pe „lainic“ cu „des-

mățat, cărăreu, pierde-vără, sîcret . . .“; pe „ghili (bili)=nălbi; ahotnic=dornic; olicăi=boci; glagore=minte, precepere; bocnă=ca lemnul (îngălățat); năcăfale=nevoi; năboi=străbate, pētrunde (apa în veștminte; tihăraie=rîpană; rāzlog=lătunoiu; ciriti=tufiș; bindisi=pēsa . . .“.

Farmecul povestilor lui Creangă nu stă în rutenismele lui, din contră aceste-a îl întunecă și ar căștiga nespuse de mult, dacă le-am înlocui cu cuvîntul românesc. Și asta va căta să o facem, dacă ținem să curăm și cultivăm limba românească (neolatină). Unde am ajunge, ce s'ar alege din limba asta neolatină, dacă am primi în „limba literară“ tōte rutenismele din Bucovina, tōte ungurismele din Transilvania, tōte turcismele din cāmpia Dunărei, tōte slavismele din scripturile vechi . . . luate în dicționare?! Așe nu mai merge, așe vom ajunge la un jargon valah, care numai limbă românească nu se va putē numi . . . a și ajuns nesuferită și urită poeților demagogi.

Etimologii.

Bērbîntă, termin pastoral, în Nr. 1-934 l-am derivat dela lat. „ferventia“ (vas de—), care după legile fonetice românești a dat „bērbîntă, pl. berbințe, cu prefacerea lui f în b. Mi-s'a făcut obiecțiunea, că lat. „fervere, fervente-m“ a dat „fierbe, fierbinte“ fără prefacerea lui f în b. La asta vrem să arētăm, că mai sunt casuri, în cari acee-ași rădăcină latină a urmat altă dezvoltare și prefacere, când cuvîntul și-a pierdut înțelesul original. Bunăoară latinul „septem“ s'a prefăcut în românește în „șapte“, adevă s'a prefăcut în ș, dar s'a păstrat s în „septemână“, și nu „șeptemână“.

Colobotî (se). După Dicț. Academiei, în Munți apusenî însemnă „a încâlci, a incurca“, pe când la noi (Zagra-Năsăud) „a colobotî apă în gură=a clătări. . .“ sau „laptele acru s'a colobotit în bērbîntă, aducēndu-l dela oi,“ adevă scuturāndu-se s'a amestecat, partea de sus a ajuns jos, iar cea de jos de-asupra. și s'a pus în fierbere; cee-a ce aduce cu francezul „culbuter“.

Dăbăla, dăbălăza, după Dicționarul Candrea „a se bosumfla: a se supēra.“ Înțelesul original, adevărat, îl aflăm la „dăbălat, ce atārnă în jos (buze, sau urechi — pe la noi, Zagra-Năsăud, se țice și despre frunzele veșcețite și despre omini: cu capul plecat), supērat, abătut, descurăjat. Se țice „a plecat la luptă încrețut, cu fruntea sus, și după ce a căpētat bătaia a'ntors acasă dăbălat și plouat (cu capul plecat). După Dicționarul Candrea etimologia e necunoscută (tot așe la Șăineanu, unde nu e dat decât „dăbălăza“). E mai presus de orice îndoielă latinul „debellare, debellatus=înving, supus, plecat“. „Parcere subjectis et debellare superbos“: a dēbēla pe cei trufași.

Gaiu, cocoș-gaiu. „Cocoș“, se știe, e de origine slavă, ca și la Maghiari, și onomatopeică (v. și francezul „coque“). În Dicț. Academiei ni-se spune, că cuvîntul (românesc) de origine latină era probabil „cântător“. Acesta apare și din țicerea „pe la cāntători“. Dar afară de acest-a a fost și cuvîntul „gaiu“ dela

lat. „gallus“. La început a fost asoțierea de cuvinte slav-rom : „cocoș-gaiu“, cum apare din un bôcet : „Cântă, cântă, cocoș-gaiu“ *)

Cu timpul cel din urmă a dispărut, dar se pôte că dela el derivă ca formă feminină : „gaiă (gaie)“, fiind „gaiu“ ca și „cocoș“ o numire mai generală pentru bărbătuși și altor paseri. Tot acest „gaiu, gaiă“ întră în compusățiune ca în „cocoșgaiu“ și cu alte cuvinte străine ca „uligaiă, șurligaiă“.

Lupit (dela „lup“). În Dicționarul d-lui Candrea e lămurit : „iute ca lupul“, bunăoră în frasa : „nu că aveam neșce lupiți de cai.“ Explicarea acésta nu e corectă. „Lupit“ e numai o înjurătură, sub care e a se înțelege : „mânca-l-ar lupi“, tot așe cum se ăice „aveam o „lupărie de cal“ și tot așe se ăice : „neșce ulite de găini“, adecă „mânca-le-ar uliul. „Lupit“ se ăice și despre alte animale domestice ca „un lupit de vițel . . . sau o lupărie de vițel“ . . .

Nătâng, a nătângi, pôte deriva dela lat. „ne tange (me“, sau „illum“), unul, pe care sē te fereșci de a-l atinge. Lat. „tangere“ însemnă și „a jigni, vătēma“ : tetigi Rhodium in convivio“ (am luat în rīs . . . am atins un Rodian).

A se **rēsti**, pôte deriva dela lat. „resto, resisto, restiti“, care însemnă și „a sta în contră, a se impotrivi“. Și a se rēsti însemnă totdeauna o reacțiune la o acțiune, care a provocat-o, ca bunăoră : „l-am luat la întrebare, dar el s'a rēstit la mine . . .“, sau „s'a rēstit la mine, că de ce n'am făcut cum a ăis el“. Reacțiunea se manifestă pe lângă vorbe aspre și în tótă ținuta amenințătoare a celui ce se rēsteșce.

Smânci. În Dicț. „Cărți rom.“ e derivat dela vechiul slav „smukati.“ Vechiul slav „sukati“ însă ne-a dat „sucii“ și nu „sânci“ ; chīar și „smânci“ e luat în Dicț. sub forma „smucii“ (necunoscută pe la noi ; nu șcim, dacă e cunoscută pe undeva, sau e numai din datina de a slavoni limba). Forma „smânci“ ar putē deriva și dela lat. „ex-mancipio“ (dela „manucapio“ : a prinde a mână), care ar fi dat româneșce „smâncepe“, iar acest-a a putut fi cīuntit după slavul „smucii“. E caracteristic pentru acésta derivațiune înțelesul din ăicerea „mī-a smâncit-o din mâni.“

Sunt multe cuvinte slave, cari au întrat în limba noastră din cauza asemnări cu cuvîntul latin, cu acel-ași înțeles, sau înțeles apropiat (ca „omorî, sau iubesc și lat lubesco“ *). Au avut ce-va îndreptățire cei ce au derivat pe nevěstă dela „ne-Vesta“, pe „pomană“ dela „post Manes“, asemnarea înțelesurilor a putut ușura încetățenirea acestor slavisme. Dl I. Vaida-Voevod îmi trage luarea aminte, că „prăpădi“ pôte deriva și dela latinul „praepedire = a împiedeca, a nu lăsa sē se desvólte neșce însușiri (a le sugruma“) . . . „di“ nu s'a prefăcut totdeauna „ăi“, veăi „putredi“ în scripturile vechi, „rēspândi“, la Macedoromâni și „rēspândi“.

*) Veăi „Flori alese“ de O. Densușianu, pag. 93.

*) Infinitivul dela „libet, lubet“ ar fi dat după legile fonetice româneșce „iui, ii“ cu neputință de conjugat, ca și „i“ lat. „ire“, și atunci forma slavă, aceea-ași rădēcină sanscrită, a fost binevenită pentru a o readuce la forma originală „iubi“.

